

MİNNETTAR

Cantürk Coşkun

- Daha önce pek çok imtihana girmiştin ama bu defa başkaydı anlaşılan.

Hayatında hiçbir yoklamadan öyle sevinçli, öyle coşkulu çıkmamıştın! İçin içine sığmıyordun!

Sana o gün sordum, söyle bakalım nasıl oldu bu? Adamakıllı dersini çalışmışsın işte. Hem fen bilgisiyle de aran pek iyi değildi.

Doğrusu hayret ettim. Düşünüyordum da sen herhangi bir imtihan sorusunu çözebilmek için ilgili formülü hatırlamaya çalışırdın fakat ne idiği belirsiz harfler, rakamlar âdeta dibe köşeye saklanır, meydana çıkmazlardı öyle değil mi?

Sonra zihnin sana fenalık edip rastgele bir formülü hatırlatırdı da harfleri, rakamları yerli yerinde kullanıp işlemi yürütemez, soruda istenen cevaba ulaşamazdın...

Bilmem hatırlar mısın? Bir gün çarşının تنها olduğu saatlerde, dükânâ elinde eski pazar arabası ile ihtiyar bir çift çıkagelmişti. Bir gün dediğim yakınlarda işte, bu ihtiyar çift hafta sonu köyden yüklenip getirdikleri pestil, meyve kurusu gibi erzakı açık esnafa pazarlamaya çalışıyorlardı. Ağbin sabah sifhâyla haşhaşlı çörek aldığı için hasılat yoktu, ihtiyarları geri çevirmek zorunda kalmıştı. Fakat sen onları görür görmez tanıydın. Yabancı değildiler, büyük oğulları okuldan sıra arkadaşındı doğru mu?

Sen öne çıkmak istemez, kendini göstermekten çekinirdin.

Sen imtihanda çözdüğün soruların cevabını kimseyle paylaşmaz, hakkında konuşmazdın. Öğretmenlerin seni iyi tanırды, telaşlı bir tabiatın vardı. Sonra ruh hâlin başka idi. Olur olmaz şeyleri kafaya takar, endişe ederdin. Sen bir fen problemini doğru çözebilecek kabiliyetinin olmadığını kimseler ne görsün isterdin tahtada ne de bilsin.

Sevmezdin yoklamaları, hoşlanmazdın öteden beri...

Doğrusu okul hayatın parlak değildi, hocalarınla aran yoktu. Fakat her şeye rağmen onları sever sayardın. Bugün aralarında akrabanız olanlar var, hocalar hakkında kötü konuşmamak için özen gösterirsin. Geçen gün biri aradı ağabeyini biliyorum, uzun uzun eskilerden anlattı. İşte telefonda hasır hakkında yazdığı makalesinden filan söz açtı. Sen de merak ettin neyin nesi, internetten siteyi açıp baktın. Hocanız eskiciden bir hasır tezgâhı bulmuştu da başına biricik kızını oturtup fotoğrafını çekmişti. Neden sonra özenle hazırladığı makalesinde kullandığı o cici fotoğrafı gördün. Bu pek hoşuna gitmiş, seni gülümsetmişti öyle değil mi?

Bir gün okulda “ani imtihan” mı “kısa sınav mı” neyse öyle bir şey uydurdu Ferdi hoca. Şaşırdın. “İmtihansa imtihan, sınavsa sınav anisi de neyin nesi?” dedin.

Sen hiç anlamadın gitti zaten o yaşta. Ferdi hoca dışında “ani imtihan” diye tutturan hatta “ani imtihan” nedir, ne değildir bilen yoktu.

Bu pestilci ihtiyarların oğlu, ağabeyin de iyi tanır, elektrikli gitar çalan şarkıcıları takip ederdi. Yabancı bir adı var, canım şu elektrikli gitar çalıp gürültülü nağmeler eşliğinde haykıran şarkıcılar işte Amerikalı! Ağabeyinle biz de saç uzatırdık eskiden, oradan aklıma geldi.

Felsefe hocası Barış bir gün ağabeyine şöyle dedi:

- Azizim keşke sen de felsefe öğretmeni olsaydın, dedi. Kürsüde Protagoras, ne bileyim Empedokles filan anlatırdın.

Barış’la mahallede, Küheylan’ın bahçede oturmuş çay içiyor, sohbet ediyorlardı. Barış o gün derslerinde kullandığı gömlek dosyadan filozofların resimlerine bakarak konuşuyordu!

Ben de yanlarına gidip sohbetlerine katılmış, masada açık duran dosyadaki hap bilgileri gözden geçirdikten sonra ona sormuştum:

- Barış, bugün dünyada yeni felsefe akımları var mı?

Olmaz mı demişti, elbette var...

- Örneğin “postmodernizm”. Sonra “Hermeneutik” ve “Analitik Felsefe”.

- Dünyada “Analitik Felsefe” çok yaygın.

Aslında öyle kendini hiçbir şekilde açığa vurmamak istemezsin ama sevdiğin bir kız vardı.

Sevdiğin kızcağızla arkadaşlık etmek istiyordun, olmuyordu niye?

İmtihandan geçer not aldığına yahut alacağını tahmin ettiğinde sevinmiyordun niçin?

Biri sırtını sıvazladığında sırtını tutuyordun! Daha önce de pek çok imtihana girdin fakat bu defa inanırım, elbette başkadır!

Pestilci ihtiyarların elektrikli gitar çalan şu oğlu okul günlerinde diline şarkılar dolamıştı. Beden eğitimi derslerinde, soyunma odasında yanındaki ayran budalasıyla karşılıklı söylüyorlardı işte bağıra çağıra bir şeyler. Sen kendi kendine “Dede Efendi icra edecek değiller herhâlde?” diyordun.

Pervane yanmak için nârını beklerdi öyle mi? Sen de beklerdin nârını, belki hâlâ beklersin. Doğru mu azizim?

Sahi, uzaktan kendi kendine gelin güvey olup yeşillendiğin uzun saçlı kız ani imtihanında sorulan ilk soruda doğru cevabı bulmuş muydu?

Sabah önündeki mikrofona konuştu Muavin Bey. Sonra bahçedeki seyyar kürsüde, ilan tahtasına astıkları uyarılardan dem vurdu, susarak dinledin. Öğrenciler bahçede Muavin Bey’in sözlerini bitirmesini bekliyorlardı. Sevdiğin kız ise yanında pek sıkı fıkı olduğu arkadaşları ile ne kaynatıyorlardı merak ettin. Muavin Bey görürse kızılca kıyameti kopardı sabah sabah. Bayrak töreni bittiğinde sınıf mümessili kenara alındı ve ona saçlı uzunları tespit edip idareye bildirmesi istendi. Sen hiç telaşlanmadın. Bazı arkadaşlarını korku sardı çünkü dersten çıkarılabilirlerdi!

Okulda en çok sevdiğin şeylerden biri kitap, defter kaplamaktı. Kaplar hep aynı desen aynı renkte olsun isterdin. Elin kesme, yapıştırma işlerine yatkın değildi. Bunları ablan yapardı sen ablanı seyrederdin. Öğretmenlerin, kapsız defterler için “Bakkal Defteri gibi!” derlerdi. Bakkal Defteri gibi defteri olan sınıf arkadaşlarına kızar, kırık not verirlerdi. Sen bu konuda hep hassas davranırdın. Defterlerin kaplandıktan sonra okulun karşısındaki kırtasiyecisi Ali’den özenle seçip satın aldığın etiketleri yapıştırır, güzel olmuş mu diye ablana gösterirdin de.

İşte güzel desenli naylonlarla kaplı kitaplarında okuyup ezberlemiş olmalısın o ne idüğü belirsiz formülleri, bu defa nasıl olduysa unutmamış hatta onları sevmişsin...

Ferdi hoca sarışın, uzun boylu Karadenizli bir fenci idi. Karadeniz şivesi yoktu, Fen alıp satmıyordu. Eli deney tüplerine pek yatkın hatta alışkındı. İşte bu ani sınav yahut imtihan denilen ahir zaman icadını ilk defa sınıfa o getirmişti. Pestilci ihtiyarların yanlarından ayırmadığı pazar arabası gibi Ferdi hocanın da koltuğunun altında hiç vazgeçmediği kulpsuz bir çantası vardı. Bir gün sınıfa girer girmez yoklama defterini imzalamadan çantasından yeni fotokopi ettirdiği bir tomar beyaz kâğıdı çıkarıp masanın üzerine koyuverdi...

Hoca akrabanızın hasır tezgâhına oturttuğu ciğerparesi kızı gibi merakla yerinde oturmuş Ferdi hocanın getirdiği tomarları merak ediyordun, ah ne cici! Demeye kalmadı, sınıfın kapısı açıldı birden gevşeyiverdin. İmtihan olacağın içindi herhâlde. Heyecanlıydın, ellerin titriyordu sakinleştin. Sınıfın kapısı birden açılmış, sanki misafirlğe gelir gibi idareden sizleri görmeye gelmişlerdi. Canım şu saçlı uzun öğrencileri sınıf mevcudundan ayıklamak için işte. Muavin Bey hiç vakit kaybetmeden kürsüde isim ve numara okumaya

başlamıştı. Listede senin adın yoktu elbette, telaşın başkaydı. Çok lazımmiş gibi kendi kendine, hocan bir de kürsü makalesi mi yazsa iyi eder diye akıl yürütmüştün. Sonra vazgeçmiştin cici! Bu mantığa herhâlde ihtiyacı yoktur diyerek kendi kendini küçümsemiştin de...

Sen çok şanslı bir çocuktun, sevdiğin kızın üç ağabeyi vardı ızbandut gibi. Hem kardeşlerini korurlardı hem seni, yahu daha ne olsun. “Yozgat Sürmelisi”ndeki gibi, dersini almış da ezber ediyordun. Bu iflah olmaz derdinle yanıp tutuşurken, durduk yere o gün bir de ağbileri hatırlattılar teneffüste. Yoksa heyecanın, ellerin... Bu kızcağız yüzünden miydi söyle bakalım azizim!

İdarecilerin peşinde öğrenciler kapıyı çekip gittiklerinde Ferdi hoca bir süre dönmelerini beklemişti. Ancak işleri uzayınca onların kâğıdını tomardan çıkarıp kenara ayırmıştı. Sen bir ara sevdiceğinle göz göze idin, ikinizi gördüm. Bakıştınız ve sonra gülüştünüz, sonra sıraların üzerine sınav yapraklarını kapalı şekilde usul usul dağıtmaya başlamıştı Ferdi hoca...

Nihayet sınıfa, sınavın başlayış ve bitiş sürelerini ilan etmişti!

Neden sonra sınıftan çıkarılan öğrenciler Muavin Bey ve Muavine Hanım'ın himayelerinde alabros traşlarını olmuşlardı da Amerikan şarkıcıları gibi olan tipleri beraber ve solo şarkılar korosu solistlerinin tiplerine benzememiş miydi söyle?

Sınav başlayalı on beş dakika olmuştu, Ferdi hocanın sesi kürsüden duyulmaya başlandı.

Hazırladığı beş soru için yirmi dakika vermişti. Sen kendinden emin, süre ikazını dikkate almamıştın. Niye alasin ki? Yoklamada üç sorunun işlemini yürütüp sonucunu yazmıştın fakat aklına biraz önce baktığı sevdiceğin düşmüştü...

Yahu sınıfta senin gibi, öbürü gibi sıralardan birinde oturuyordu işte ne oluyordusa dedin kendi kendine...

Sevdiceğinin orada olduğundan sanki haberin yokmuş gibi tuhaf, anlayamadığın bir hüznün çöktü üstüne. Belki telaş ettin, sahi niye? Birden elinde salıdığı kalem sıranın üstüne düştü, Ferdi hoca koridorda yanından geçerken kâğıdına bakıp sana sordu:

- Ne oldu aslanım, neden yazmıyorsun?

Öyle derin iç çekip uzaklara daldığın sıra yanında bitiveren Ferdi hocanın sorusuna cevap vermedin. Hâl böyleyken yoklama kâğıdındaki dördüncü soruyu çözdükten sonra bir cesaret tahtaya kalkıp sınıfa ders anlatır gibi içinden soruyu kendi kendine anlatmaya başladın. Sonra ezberindeki formüle, sınavda verilen sayıları yazdın. Nihayet bilinmeyeni yalnız bıraktın ve sorunun cevabına ulaştın!

Şimdi söyle bakalım, nasıl oldu bu?

Bir kere soru değil denklemdi. Cevabı 12 çıktı. Sonra 1'le 2'yi topladım hokus pokus...

Ferdi öğretmen Isaac Newton'u anarken "Ayzek" demezdi. Komik adamdı, Türkçe okur gibi okumaya çalışırdı garibim. "İshak" derdi! Yok Yakup...

Gülerdik aslında biliyor musun? Ne çeşit ararsan vardı o okulda. Başları önde, büyük suç işlemiş gibi sınıfa geri geldiklerinde, notunu verdim idare muavinlerinin. Canım işte sınavda dersten çıkarılan şu saç uzunlar vardı ya onları azarlayan muavinlerin!

Çıldırılmış gibi sevinçle okulun soyunma odasına girdim dersten çıkıp... Kızı boş ver sonra anlatırım. Öyle değildi, daha doğrusu senin bildiğin gibi değildi... Soyunma odasına girdim, herkese sordum tek tek. Fethi'ye, Ergun'a, Ergun'un biradere, Sadık'a, Fikrigil, arka sıralarda kaydattığımız Orhan, Özden'le Neri-man'ın yanında oturan oğlan, kimdi o unuttum... Allah Ferdi öğretmene uzun ömürler versin dedim sonra.

Çok yönlü bir kişi idi Ferdi. Kitaplarda böyle anlatırlar ya. Ferdi öğretmen sınıfa getirdiği ahir zaman icadı ani sınavıyla kaç yönlü olduğunu gösterdiydi... Sorunun cevabını 3 bulanlara minnet duyuyor, bazılarının boynuna sarılmak istiyordum... Filan...

Felsefeci Barış'ı görmeyeli epey oldu. Başına bir sürü kötü iş geldi sorma. Önce hastaneye yatırdılar. Muayene ettiler, ameliyat oldu derken... Ameliyatın üzerinden hafta geçmişti ki iyice rahatsızlandığımı öğrendim. Durumun ciddiye-tini fark ettiler sanırım, bir şeyler bir şeyler dediler. Sonra tedavi fayda vermedi gün gün kötüye gitti.

Nihayet dağ başında, uzakça, yol uğrağı olmayan sağlık yurdu gibi bir yere yatırdılar. Müşahede altında. Konuşmuyor. Söylemiyor...

Onu anlatıyordum, ben geldikten sonra soyunma odasında bu gitarcı takımının sesi duyuldu. Beden saati girince pek mutlu oldular. Sanki ikinci girdi de namazı edaya hazırlandılar...

Ne olup bittiyse salonda, bir anda herkes sesin geldiği köşeye dönüp baktı. Gitarcılar elleriyle kollarını gitar yapıp "Aynalı Kemer"i çaldılar. Sonra susup spor elbiselerini giymeye başladılar fakat benim onlarla uğraşacak hâlim yoktu. Çünkü cevabı ben de 3 buldum diyene minnet duyuyor, boynuna sarılmak istiyordum. O gün herkese sordum tek tek.

Sahi, sen cevabı kaç buldun azizim?